

Особено мнение на съдията Кети Маркова по к.д. № 17/ 2013 г.

Подписах решението по пункт 2 от диспозитива с особено мнение, тъй като не съм съгласна с тълкуването по приложението на чл. 72, ал. 2 във връзка с основанията по чл. 72, ал. 1, т. 1- 3 от Конституцията, възприето от мнозинството съдии.

Считам, че в тази си част взетото решение не обективира упражняване на тълкувателното правомощие на Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията, защото задължително тълкуване на конституционна норма или на система от такива, с иманентно присъщата му всеобща и неподлежаща на корекция задължителна сила, в действителност няма. Отговорът на отправеното тълкувателно питане не показва тълкувателен принос, доколкото се изчерпва с буквалното словесно възпроизвеждане на текстовете на чл. 72, ал. 1, т. 1- 2 и ал. 2 от Конституцията в диспозитива на решението, а възможността Конституционният съд да бъде сезиран с правен спор по чл. 72, ал. 1, т. 3 от Конституцията е ограничена единствено до хипотезата на неизбираемост (неясно остава защо несъвместимостта изобщо не се обсъжда като основание).

Процесуалните аспекти на проблема за предсрочното прекратяване пълномощията на отделен народен представител са решени изцяло на конституционно ниво, и то в пълнота, с изричната разпоредба на чл. 72, ал. 2 от Основния закон. Цитираната норма установява компетентността на органите, в чиито правомощия е да изпълнят изискуемата процедура, респ. да постановят и съответните актове, в зависимост от конкретното материалноправно основание. В този смисъл, не виждам в посочената си част решението по същество да съдържа изискуемото задължително тълкуване на Конституцията и то според стандартите, в смисъла и с реквизитите, вложени от конституционния законодател, при регламентиране правомощието на Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията, възприети и в правната доктрина и конституционната практика. В случая съдът не създава никаква собствена формулировка, с която установявайки единно разбиране относно коректното нормативно съдържание и смисъла на дадената конституционна разпоредба, да внесе уточнение и отстрани по този начин съществуващи или възможни неясноти, или двусмислие, в контекста на вече възникнал или потенциален правен проблем. В конкретния казус, съобразно поставения в основата на конструкцията на самото тълкувателно питане акцент върху процесуалната страна на третирания проблем, исканото тълкуване на практика и не би могло да бъде направено, като се има предвид пределно ясната, точна и конкретна конституционна разпоредба на чл. 72, ал. 2, не будеща никакви съмнения, противоречия или двусмислие при тълкуването и прилагането ѝ.

В този смисъл, същественият въпрос, който възниква за мен, е дължи ли изобщо Конституционният съд произнасяне по същество със задължително тълкуване, когато отправеното към него искане се отнася до една поначало ясна и безспорна откъм съдържание конституционна норма, а поставеният въпрос очевидно, безусловно, еднозначно и категорично изисква отговор „Да”. Няма спор нито в теорията, нито в практиката, че искане за тълкуване следва да се прави (и респ. да се уважава), когато съществува съмнение относно еднозначността в смисъла на съответната разпоредба, т.е. необходимо е да е налице констатация за недостатъчно ясен изказ във формулировката на текста, който да създава възможност за различни интерпретации.

Проблемът се очертава с особена острота по настоящото дело, защото в тази си част самото искане на групата народни представители всъщност се свежда до питане дали винаги при наличието на материалноправните основания на чл. 72, ал. 1, т. 1- 3 от Конституцията, компетентните органи- Народно събрание и Конституционен съд, следва да изпълнят конституционните си правомощия, пряко произтичащи от конституционната норма на чл. 72, ал. 2, или съществува правна възможност и за обратното, т. е. да нарушат Конституцията. Намирам за повече от абсурдно при упражняване на най- мощното от своите правомощия, или един вид свръхправомощие, както сполучливо го характеризират някои автори, Конституционният съд да откликва на тълкувателно питане от вида, с характеристиките и спецификата на процесното, произнасяйки се на практика дали и доколко Конституцията може да бъде нарушавана.

Независимо, че с определението по допустимостта искането е прието за разглеждане по същество, няма пречка Конституционният съд да преразгледа тази си позиция и в настоящата фаза на конституционния процес, когато намери основание (чл. 25, ал. 2 от Правилника за организацията и дейността на Конституционния съд), още повече, че при дадения отговор по същество на първия поставен тълкувателен въпрос в искането, в контекста на пределно ясната норма на чл. 72, ал. 2 от Конституцията, тълкуването на последната се оказва и изцяло лишено от предмет.

С оглед заетата от мен позиция, е излишно да излагам подробни аргументи затова, че не съзирам нито реален правен проблем, решаването на който да е предпоставено от направеното тълкуване, нито защитима конституционно значима цел, която да го обуславя. Следва да се има предвид също, че в подобна ситуация, когато Конституционният съд се домогва да тълкува ясни, несъмнени и недвусмислени конституционни разпоредби, по отношение на които, поради тази им характеристика, поначало няма основание по пътя на задължителното тълкуване да се търси единно разбиране и еднакво приложение, обективно възниква и

рискът той да се превърне в позитивен законодател, и то на конституционно ниво, което е очевидно и безусловно недопустимо.

Предвид изложените съображения, считам, че в частта за даване задължително тълкуване на нормите на чл. 72, ал. 1, т. 1- 3 и ал. 2 от Конституцията, в контекста на конкретно формулирания въпрос, с който съдът е сезиран от вносителите (пункт 2 от диспозитива на решението), искането следваше да бъде отклонено като недопустимо.

Съдия:

Кети Маркова